

NOTA DE PREMSA – 27 d'agost de 2019

Les anàlisis de les escòries publicades ara pel Consell de Mallorca confirmen la toxicitat dels residus abocats a l'autopista Lluçmajor-Campos

D'acord amb els resultats de les sis mostres analitzades per TIRME entre 2016 i 2018, ara revelats pel Consell després de la denúncia de set entitats ecologistes, l'escòria legalment no es pot usar com a subbase per a la construcció de l'autopista Lluçmajor- Campos

La setmana passada, **un cop presentades les denúncies per l'ús d'escòries perilloses en la construcció de l'autopista Lluçmajor-Campos per part de set entitats ecologistes** davant el Consell de Mallorca i la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears, **el Consell de Mallorca finalment ha fet públics, com era preceptiu** segons el Programa de Mesures i Vigilància Ambiental (2001) i el Pla Director Sectorial de Residus No Perillosos de l'illa de Mallorca (2019), al Visor de Paràmetres Ambientals (VPA), **els resultats de les anàlisis de les escòries** de la Planta de Son Reus dels tres darrers anys. Cal encara, però, que el Consell publiqui **dades precises** sobre la partida d'escòries que fa servir com a **com a subbase en la construcció de l'autopista Lluçmajor-Campos**, així com els resultats dels paràmetres de les escòries de 2019.

Tanmateix, el resultat de les anàlisis de 2016-18 **ha fet créixer encara més la preocupació del col·lectiu ecologista**, per diversos motius:

1. Les **dades disponibles** al Visor de Paràmetres Ambientals (VPA) del Consell de Mallorca corresponen a les anàlisis realitzades per TIRME en el segon trimestre dels anys 2016, 2017 i 2018. **No hi ha les dades de 2019**, tot i que el segon trimestre ha acabat fa pràcticament dos mesos.
2. El Consell encara no ha informat quina és la quantitat d'escòries que ha abocat a l'autopista, ni a quin any corresponen.
3. La **lleï de residus de les Illes Balears** (lleï 8/2019) estableix com a **perillosos per al sòl onze metalls**: arsènic (As), bari (Ba), cadmi (Cd), cobalt (Co), crom (Cr), coure (Cu), mercuri (Hg), molibdè (Mo), níquel (Ni), plom (Pb) i zinc (Zn). Això no obstant, el Consell de Mallorca, en les anàlisis de les escòries suposadament tractades els anys 2016 i 2017, **només publica les dades de concentració de cinc d'aquests metalls**: crom (Cr), coure (Cu), níquel (Ni) i plom (Pb) i zinc (Zn) i, per tant, **no publica les dades corresponents a: arsènic (As), bari (Ba), cadmi (Cd), cobalt (Co), mercuri (Hg) i molibdè (Mo)**. L'arsènic (As) i el cadmi (Cd), també són considerats perillosos pel CEDEX.

4. A les dades corresponents a l'any 2018 (més completes) **tampoc no hi apareixen els valors corresponent al Cobalt (Co), considerat perillós per al sòl d'acord amb la legislació de les Illes Balears (Llei 8/2019 de residus i sòls contaminats).**
5. A més, en cap cas, **en les dades fetes públiques pel Consell de Mallorca no hi figuren ni els valors de concentració, ni tan sols la presència, de matèria orgànica considerada perillosa: les dioxines, els furans i els PCB, molt perillosos segons el CEDEX a les escòries d'incineradora de residus sòlids urbans.**
6. **Tampoc no es determinen, en cap cas, els increments i la fracció soluble, dos dels paràmetres establerts com a necessaris per l'esmentada ordre de Catalunya (usada com a referència¹ pel Consell) per determinar si les escòries són valoritzables i, per tant, utilitzables com a subbase de carreteres.**
7. Si aplicam els valors de referència establerts al Visor de Paràmetres Ambientals del Consell, trobam que **s'excedeixen, entre d'altres, els paràmetres següents a les mostres analitzades per TIRME:**
 - a) El 2016, el valor de la concentració de crom (Cr) al lixiviat multiplica per 4,2 els valors de referència.
 - b) El 2017, el valor de la pèrdua d'humitat a 105°C excedeix els valors de referència en 2,9 vegades. Una pèrdua d'humitat massa elevada fa el residu no valoritzable.
 - c) El 2018, el valor de la concentració de coure (Cu) al lixiviat multiplica per 3,6 els valors de referència.
 - d) Al segon trimestre de 2018, una mostra que coincideix amb l'informe de control anual, el valor de la pèrdua d'humitat a 105°C excedeix els valors de referència en 2,3 vegades i la concentració de crom (Cr) al lixiviat multiplica per 2,5 els valors de referència.
 - e) El tercer trimestre de 2018, el valor de la concentració de crom (Cr) al lixiviat multiplica per 1,4 els valors de referència.
 - f) El quart trimestre de 2018, el valor de la concentració de coure (Cu) al lixiviat multiplica per 1,1 els valors de referència.

Cap de les sis mostres no seria utilitzable ja que la majoria multipliquen per valors elevats (fins a 4,2 vegades), els màxims permesos.

8. A més, de les substàncies perilloses comentades, hem de tenir en compte un altre factor importantíssim per al sòl. De totes les dades aportades pel Consell de Mallorca, es desprèn el **caràcter extremadament bàsic de les escòries** (entre 10,3 i 12 unitats de pH), el que provoca una **alteració important del pH del sòl** i, per tant, una **contaminació greu del sòl i les aigües subterrànies** i altera els ecosistemes.
9. Per altra banda, els **resultats de les anàlisis obtingudes per la Plataforma Antiautopista** i (presentades el 19 de juliol de 2019) ja evidenciaven que **es tractava d'escòries no valoritzables**. Així, si **comparam els nostres resultats amb els mateixos valors de referència** del Visor de Paràmetres Ambientals (VPA), trobam que, en una de les mostres d'escòries, el valor de la concentració de coure (Cu) al lixiviat multiplica per 3,0 els valors de referència. A més, com ja s'ha explicat en diverses ocasions, aquestes mostres tenen **concentracions extremadament altes de metalls pesants** que no apareixen a les analítiques publicades al VPA.

¹ La normativa catalana s'usa com a valor de referència atès que no n'hi ha d'altra a l'estat espanyol. El fet és que el mateix consell la considera la norma de referència en el seu propi visor de paràmetres ambientals:
<https://api.conselldemallorca.net/pmva-api/Parametros/2237/documentoNormativa>

Per tant:

1. Advertim que **han estat necessaris quatre mesos de pressió i dues denúncies** per escrit perquè el Consell publiqui els paràmetres de les escòries de Son Reus.
2. El Consell **encara no ha donat informació precisa** sobre el volum i la composició de les escòries abocades a l'autopista,
3. Malgrat tot, **la informació ara publicada pel Consell confirma els arguments de les denúncies** presentades per set entitats ecologistes. Hi ha una presència elevada de metalls pesants perillosos.
4. **Les anàlisis del Consell són**, malgrat tot, **insuficients d'acord amb la normativa** (Llei balear de residus i consideracions mediambientals del CEDEX).
5. La **falta d'anàlisi de tots i cada un dels paràmetres necessaris per determinar si les escòries són valoritzables** fa que el Consell de Mallorca **no pugui considerar-les residus no perillosos**. És més, **just amb les escasses dades publicades pel Consell de Mallorca, ja es demostra que es tracta de residus perillosos.**
6. Recordam que que **l'incompliment d'un sol paràmetre és suficient per a considerar les escòries no valoritzables**. Així, **cap de les sis mostres analitzades per TIRME no podrien fer-se servir com a subbase de carreteres.** Es tractaria, en els sis casos, d'escòries no valoritzables, que no tenen altra opció que ser gestionades a través d'un abocador degudament autoritzat.

Per acabar, volem subratllar que els **2 metalls** que estan **presentes a les diferents mostres d'escòries analitzades** (Cu i Cr) en concentracions que excedeixen els **valors de referència fins a més de quatre vegades, són considerats entre els onze més perillosos per de Llei de Residus de les Illes Balears** (Llei 8/2019), i **entre els sis més perillosos segons les consideracions mediambientals del CEDEX.**

Per tot això, **demanam**, una vegada més, **als responsables polítics que no aboquin pus escòries sense garanties d'una descontaminació suficient**, ni en aquesta obra ni en cap altra, i **exigim que les que ja s'han abocat a aquesta obra es retirin el més aviat possible amb les mesures de seguretat adequades i es gestionin en un abocador degudament autoritzat per evitar:**

- a) **la contaminació de l'aqüífer de Campos**. Hem de tenir en compte el sòl on s'han abocat les escòries és calcari, de relleu càrstic, d'**alta permeabilitat a l'aigua**, i que el **perill de contaminació és elevat**, especialment si es produeixen **pluges abundants**, com les que es **preveuen per aquesta setmana**.
- b) **la contaminació del sòl i l'entrada dels elements tòxics en els ecosistemes** a través dels vegetals i el pas a altres organismes a través de les cadenes tròfiques. En aquest punt hem de remarcar que la zona on s'han abocat les escòries contaminants desguassa al **Parc Natural Marítim-terrestre d'es Trenc-es Salobrar de Campos, d'alt valor ecològic**.
- c) **perjudicis per a la salut dels treballadors de l'obra.**

S'adjunten annexos amb:

- gràfics i captures de pantalla de paràmetres no ajustats als valors de referència.
- resultats de les anàlisis realitzades per TIRME corresponents a l'any 2018.
- resultats de les anàlisis realitzades per la Plataforma Antiautopista/GOB.

Més informació: Margalida Rosselló 655 84 16 26